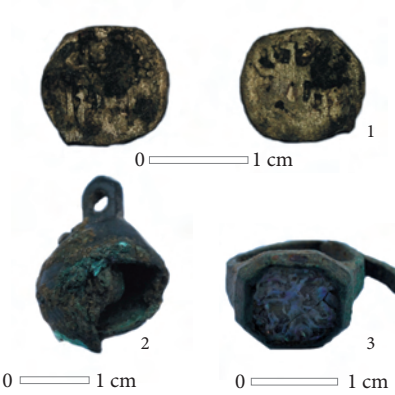

4 pav. Individualūs radiniai: 1 – Vytauto dvidenaris, 2 – žvangutis, 3 – žiedas su stikline akimi. A. Zalepūgienės nuotr.

Fig. 4. Individual finds: 1 – the Vytautas twopence, 2 – a crotal, 3 – the ring with a glass setting.

fragmentų. Plotuose rasta keliasdešimt įvairių laikotarpių monetų – išsiskiria viena pirmųjų kaldintų monetų – Vytauto dvidenaris. Surastas ir žiedas, puoštas stikline akimi, datuojamas XVII a., skardiniai žvangučiai, metaliniai svareliai (4 pav.).

2011 m. Kernavės miestelio archeologinių tyrimų metu šurfais buvo tyrinėtos pagrindinės miestelio gatvės, nustatytas kultūrinio sluoksnio paplitimas.

The Investigations in Kernavė

In 2011, a field evaluation was conducted at the sites of the water and sewer lines in the town of Kernavė, some sites being within the territory of Kernavė Old Town II, another site in the buffer protection zone of the Cultural Reserve of Kernavė and in its vicinity. 98 test pits were excavated at the sites of the horizontal directional drilling pits and other earthwork in the aforementioned protection zone. Five trenches were excavated at pit sites in the territory of Kernavė Old Town II. A total of 469 m^2 was excavated in Kernavė in 2011 (Fig. 1). The town's main streets were investigated using test pits and the incidence of the cultural layer was determined. The most intense cultural layer, which dates to the 16th–18th centuries, was recorded in Vilniaus Street. Among the structures, a 15th-century (?) stove pad (Fig. 2) and a 4.5 m deep storage pit were found.

The bulk of the vessel fragments found in the test pits are unglazed and some have been fired in a reduction atmosphere (Fig. 3). Glass shards: wineglass and diamond-shaped window glass fragments, were also found. Tens of coins from various periods were found at the sites. One of the first Lithuanian coins, a Vytautas twopence, should be distinguished. A 17th-century ring with a glass setting, cast-sheet crotals, and metal weights (Fig. 4) were also found.

KLAIPĖDA

Darius Balsas, Rokas Kraniauskas

Pilies, Žvejų ir Danės gatvės

2011 m. rugpjūčio mėnesį Klaipėdos piliavietės ir Klaipėdos senojo miesto vietos su priemiesčiais teritorijoje, elektros kabelio trasos vietose Pilies, Žvejų ir Danės gatvėse vyko žvalgomieji tyrinėjimai (1 pav.). Archeologinius Klaipėdos pilies tyrinėjimus 1968 m. pradėjo Adolfas Tautavičius, nuo 1975 iki 2002 m. beveik kasmet piliavietėje archeologinius tyrinėjimus vykdė Vladas Žulkus, 2007–2010 m. – Gintautas Zabiela.

2011 m. Pilies, Žvejų ir Danės gatvėse ištirti 5 šurfai – bendras 20 m^2 plotas ir žvalgyta apie 610 m ilgio trasos vieta. Piliavietės kurtinos ir PR bastiono R teritorijoje trasos kasimo vieta tik žvalgyta. Trasos pradžioje, ties pasto-

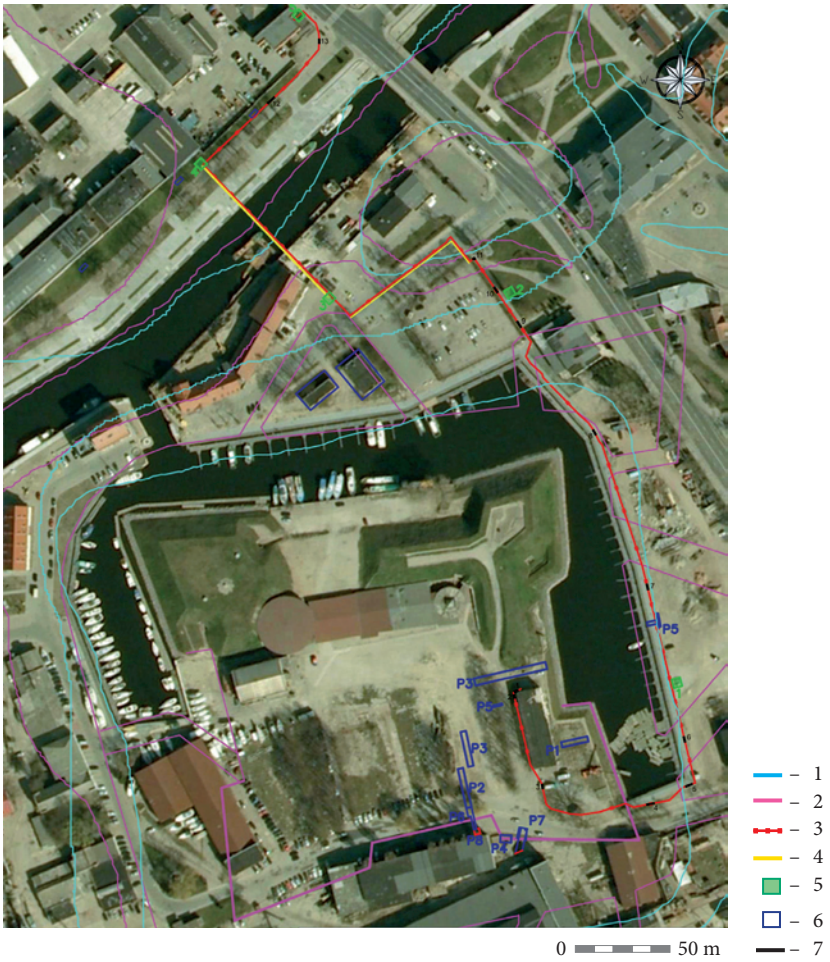

1 pav. Tyrinėtos teritorijos planas: 1 – XVII a. pradžios apytikslė krantų linija; 2 – XVIII a. vidurio apytikslė krantų linija; 3 – elektros kabelio vieta; 4 – uždaru būdu tiesiamos atkarpos; 5 – šurfai; 6 – tyrinėtos vietos; 7 – fiksuotų pjūvių vieta ir numeris.
R. Kraniausko brėž.

Fig. 1. Plan of the excavated area: 1 – approximate line of the early 17th-century river banks; 2 – approximate line of the mid-18th-century river banks; 3 – the power cable site; 4 – a segment laid using horizontal directional drilling; 5 – test pits; 6 – excavated locations; 7 – the location and number of the recorded sections.

te fiksuoti XVII a. kurtinos sampilo sluoksniai, suformuoti iš juosvų humusingų gruntų. Kabelio trajektorijoje iki projektinio lygio žemė buvo perkasta tiesiant ankstesnes inžinerines komunikacijas. Užpilto kanalo-griovio, R ravelino teritorijoje iki projektinio gylio fiksuoti tik pastaraisiais metais supilti gruntai, susiformavę tvarkant krantinę. Siekiant gauti mokslinės informacijos, spėjamoje R ravelino vietoje buvo iškastas *šurfas 1*. Jame aptiktas raveliną formuojantis sampilas iš tamsios juo-

dos žemės. Po juo maždaug 2 m gylyje fiksuotas XVI a. kultūrinis sluoksnis (periferinis miesto kultūrinis sluoksnis) su gausiomis kaulų atliekomis bei keramika. Giliau slūgsojo natūralus kietas durpių sluoksnis, kuriame aptiktas įkaltas kuolas. Senosios turgavietės aplinkoje buvo iškastas *šurfas 2*. Po XX–XIX a. kultūriniais sluoksniais iki vandens lygio ir giliau ėjo ištisinis griuvenų sluoksnis. Greičiausiai šurfas buvo iškastas užverstos griovos vietoje. Žvalgant trasą fiksuotas XX a. pradžios turgavietės sluoksnis, kalkių skiediniu rišti turgaus halės akmeniniai pamatai. Giliau glūdėjo laivų balasto sluoksniai – stambus gelsvas žvyras su stambiais titnagais.

Danės pakrantėje buvo iškasti 2 šurfai – 3 ir 4. *Šurfas 3* pataikė į senvagę – čia po buvusiu akmeniniu grindiniu iki pat vandens lygio kastas supiltinis gruntas. *Šurfe 4* po XX a. supiltiniais sluoksniais aptiktas XVIII a. pustyto smėlio sluoksnis ir senasis žemės paviršius, kuris dabar yra vidutiniškai 1,1 m gylyje. *Šurfe 5* po XX a. sluoksniais fiksuotas intensyvus juodas humusingas juodžemis – žemos pelkėtos vietos liudininkas. Po juo iki įžemio buvo siaurais horizontais išsisluoksniavę smėlio ir humuso sluoksniai, rodantys, kad Danės upė per potvynius šioje vietoje išsiliedavo.

Radiniai perduoti į MLIM.

Pilies, Žvejų, and Danės Streets

In 2011, a field evaluation was conducted at the power cable sites in Pilies, Žvejų, and Danės Streets in the territory of the Klaipėda Castle site, Klaipėda Old Town, and the Old Town's suburbs (Fig. 1). Five test pits (a total of 20 m^2) were excavated and the roughly 610 m long cable route was surveyed. A dark black earth bank that forms a ravelin was discovered in test pit 1 and under this bank, at roughly a depth of 2 m, a 16th-century peripheral urban cultural layer with an abundance of bone waste and ceramics. Below this lay a natural hard peat layer, into which stakes had been driven.

Vita Bukantaitė

Bangų gatvė 5A

2011 m. birželio–lapkričio mėnesiais Klaipėdos senojo miesto vietoje su priemiesčiais (UK 27077), Bangų g. 5A BRIAI vykdė archeologinius tyrimus. Tyrimų tikslas buvo renovuojant čia stovintį pastatų kompleksą ištirti naujo priestato su rūsiu vietą bei požeminių komunikacijų tiesimo vietas sklypo teritorijoje ir šiluminės trasos linijos tiesimo vietą greta šio sklypo. Šioje Klaipėdos senamiesčio dalyje archeologiniai tyrimai iki tol nebuvo atliekami.

Buvęs tabako fabrikas yra į PR nuo Klaipėdos senamiesčio, už jo išorinių bastioninio tipo gynybinių įtvirtinimų, prie iš XVI a. užmiesčio kelio išaugusios gatvės, nuo XVIII a. II pusės vadintos Malūno pylimu (vokiškai *Mühlendammstrasse*) (nuo toliau į R esančio malūnų tvenkinio – dabar Trinyčių ežero), užmiesčio Malūnų kalno gyvenvietės V krašte. Bangų gatve ji pervadinta pokario laikotarpiu. 1840 m. miesto sklypų plane šioje vietoje nurodomas didelis sklypas, kuriame buvo sodas. Po 1854 m. gaisro čia žymima dirbama žemė. 1912 m. sklype pastatytas Lelb Werblowsky tabako ir cigarečių fabrikas. Pokariu jo patalpose trumpą laiką buvo įkurta vokiečių karo belaisvių, valiusių miestą nuo griuvėsių, stovykla. Nuo 1954 iki 1997 m. čia veikė Klaipėdos tabako fabrikas, 2001 m. parduotas Klaipėdos savivaldybei. Senasis tabako fabrikas